

บทที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ (Introduction to Economics)

CIM1205 เศรษฐศาสตร์เพื่อนวัตกรรมทางธุรกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนพัทธ์ หนองคู
วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความหมายของเศรษฐศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ เป็นวิชาสาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาทำการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ขึ้น เพื่อสนองตอบความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีอยู่อย่างไม่จำกัด

เศรษฐศาสตร์แบ่งเป็น 2 แขนงใหญ่

1. เศรษฐศาสตร์จุลภาค (Microeconomics) : ศึกษาการตัดสินใจของบุคคลและองค์กร เช่น การกำหนดราคาสินค้าในตลาด
2. เศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics): ศึกษาภาพรวมของเศรษฐกิจ เช่น การวิเคราะห์ GDP อัตราเงินเฟ้อ และการว่างงาน

แนวคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์

1. ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด (Scarcity)

ทรัพยากรประกอบด้วย แรงงาน ทุน และที่ดิน มีอยู่อย่างจำกัด ในขณะที่ความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญ ตัวอย่างเช่น ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ข้าวและยางพารา ที่ต้องบริหารจัดการเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

2. ทางเลือกและต้นทุนค่าเสียโอกาส

ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ทุกการตัดสินใจมีต้นทุน ค่าเสียโอกาสคือ มูลค่าของสิ่งที่เราต้องสละเพื่อเลือกทำสิ่งหนึ่ง ตัวอย่างเช่น การใช้เวลาว่างเพื่อศึกษาต่อปริญญาโทแทนการทำงานพิเศษ ซึ่งค่าเสียโอกาสคือรายได้ที่ไม่ได้รับจากการทำงาน

ปัจจัยการผลิต

1. **ที่ดิน:** ที่ดิน รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ผลตอบแทนคือ ค่าเช่า
2. **แรงงาน หรือทรัพยากรมนุษย์** แบ่งเป็นผลตอบแทนคือ ค่าจ้างและเงินเดือน
3. **ทุน:** สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ร่วมกับปัจจัยการผลิตอื่นๆ ในการผลิตสินค้าและบริการ “สินค้าทุน” เช่น อาคาร อุปกรณ์ การผลิตผลตอบแทน คือ อัตราดอกเบี้ย
4. **ผู้ประกอบการ:** ทำหน้าที่รวบรวมปัจจัยการผลิตเพื่อทำการผลิตสินค้าและบริการ ผลตอบแทน คือ กำไร

สินค้าและบริการ (GOODS AND SERVICE)

1. เศรษฐกรทรัพย์ หรือ “สินค้ามีราคา”
2. ทรัพย์เสรี หรือ สินค้าไร้ราคา เช่น อากาศ แสงแดด

ปัญหาพื้นฐานทาง เศรษฐกิจ

1. พลิตอะไร (What)
2. พลิตอย่างไร (How)
3. พลิตเพื่อใคร (For Whom)

ประเภทของระบบเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจกับการแก้ไขปัญหาขั้นพื้นฐาน

หลักเกณฑ์

- กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเป็นของบุคคลหรือส่วนรวม
- การตัดสินใจในปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจเป็นของบุคคลหรือส่วนรวม
- การจัดสรรทรัพยากรและผลผลิตผ่านกลไกตลาดหรือโดยการบังคับ

ประเภทของระบบเศรษฐกิจ

1. ระบบเศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์

- การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจดำเนินไปตามแผนที่วางไว้
- รัฐบาลเป็นเจ้าของทรัพยากร กลไกราคาไม่มีบทบาท

2. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

- รัฐบาลเข้าควบคุมการผลิตในส่วนสำคัญ
- กลไกราคาไม่มีบทบาท

3. ระบบเศรษฐกิจแบบผสม

- เอกชนและรัฐบาลมีส่วนร่วมกันแก้ไขปัญหาคทางเศรษฐกิจ
- กลไกราคามีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากร

4. ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

- เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพยากร
- เสรีภาพในธุรกิจ
- กำไรเป็นเครื่องจูงใจ
- ระบบราคา

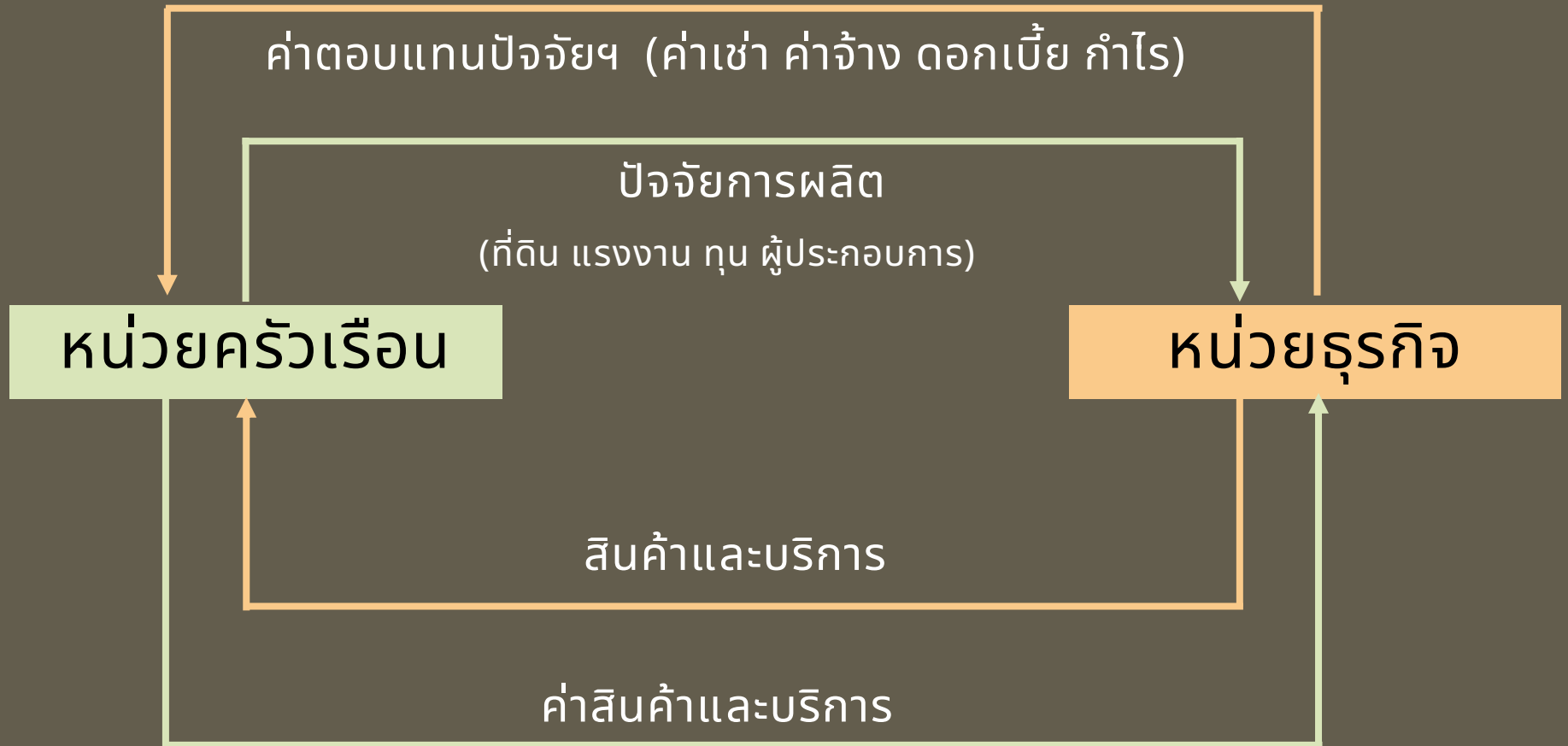
หน่วยเศรษฐกิจ

1. หน่วยครัวเรือน
2. หน่วยธุรกิจ
3. หน่วยรัฐบาล
4. หน่วยต่างประเทศ

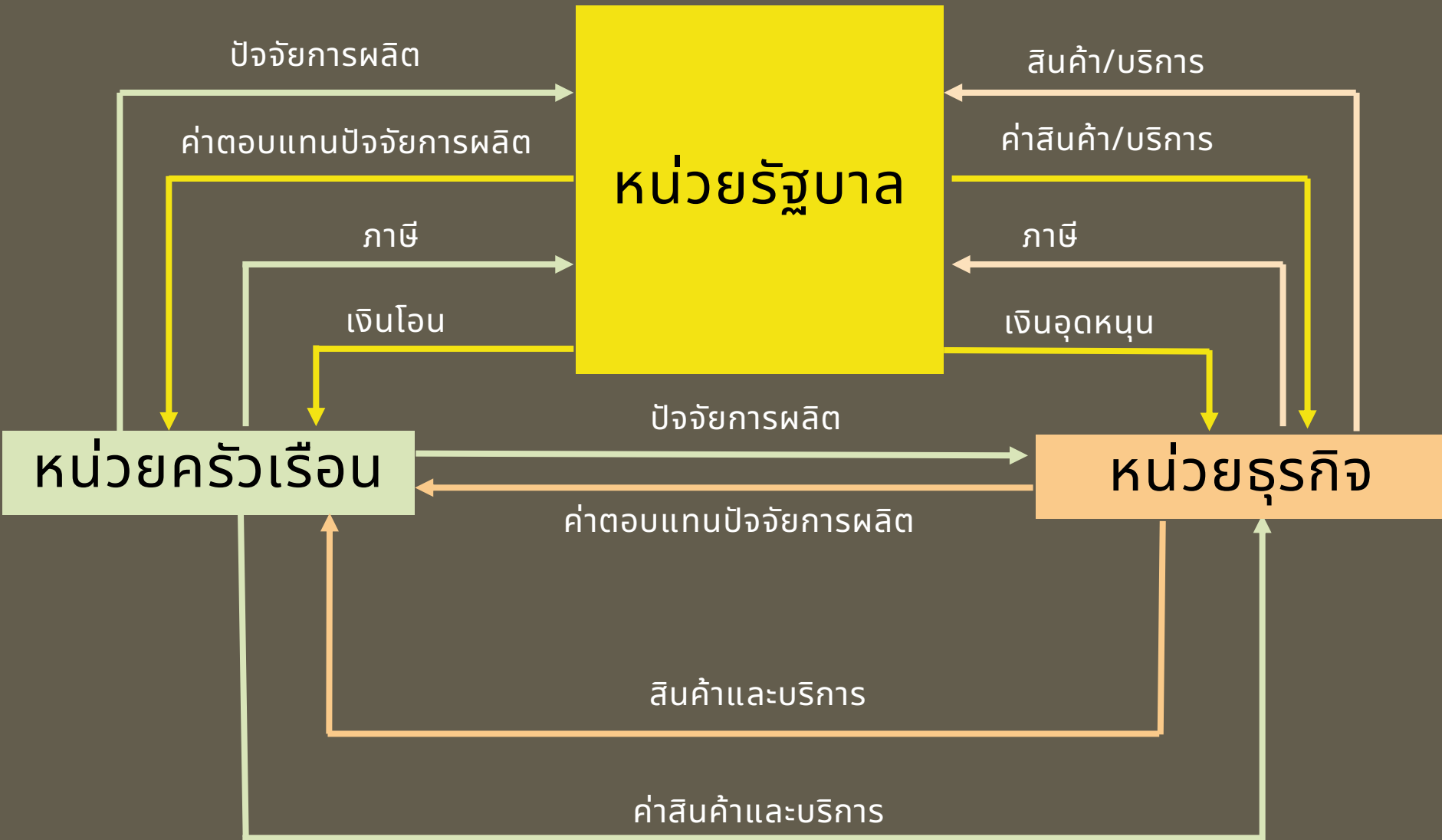
ความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ

1. ระบบเศรษฐกิจแบบปิดไม่มีรัฐบาล
2. ระบบเศรษฐกิจแบบปิดมีรัฐบาล
3. ระบบเศรษฐกิจแบบเปิด

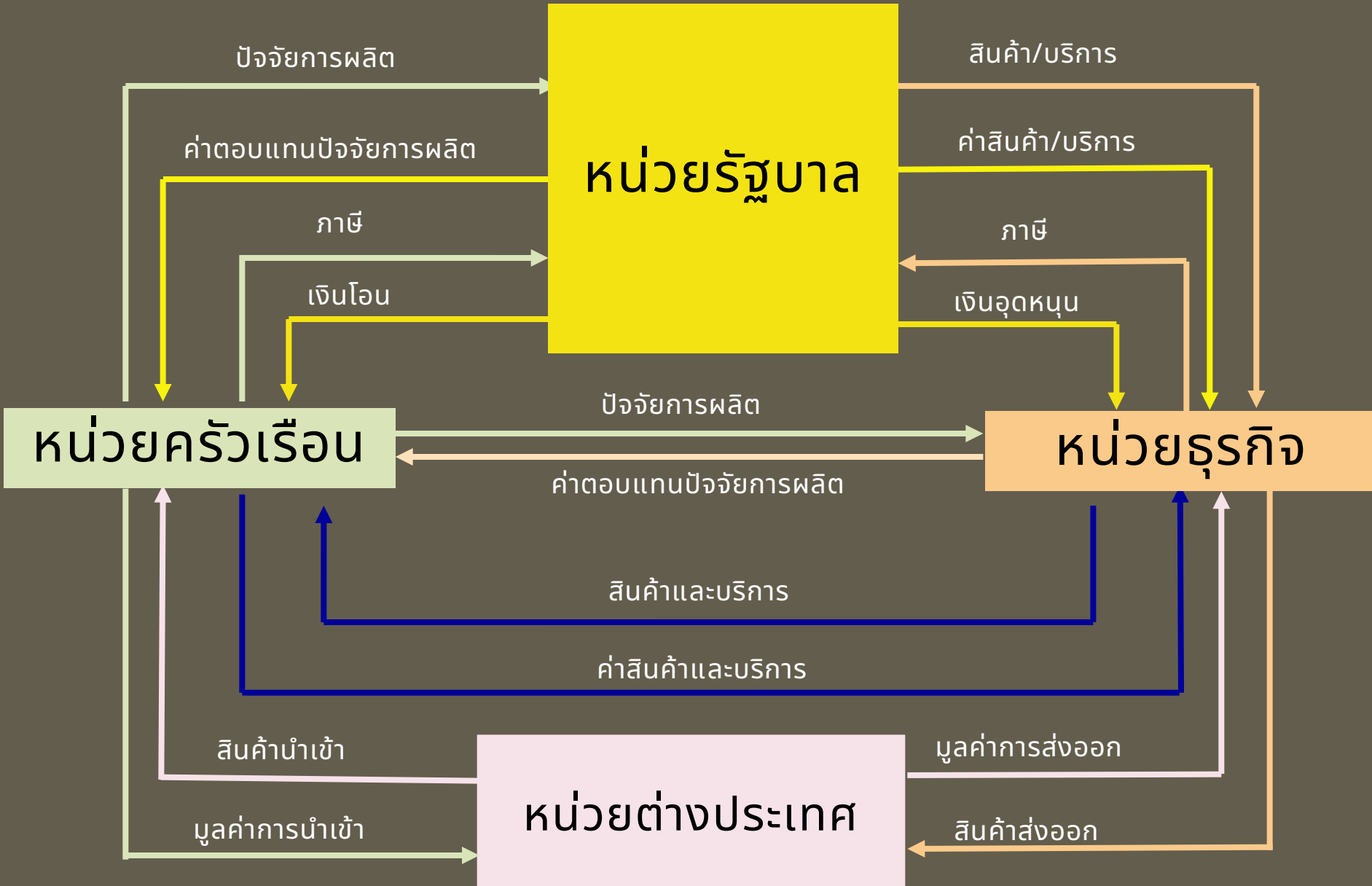
ระบบเศรษฐกิจแบบปิดไม่มีรัฐบาล

ระบบเศรษฐกิจแบบปิดมีรัฐบาล

ระบบเศรษฐกิจแบบเปิด

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (Business Economics)

ความหมายของเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ เป็นแขนงหนึ่งของเศรษฐศาสตร์ที่มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้หลักการและแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ในบริบทของธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้บริหารและองค์กรสามารถตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มผลกำไรได้อย่างยั่งยืน

เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ สามารถนิยามได้ว่า เป็นการศึกษาและการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่พัฒนามาจากเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics) และเศรษฐศาสตร์จุลภาค (Microeconomics) ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์ต้นทุน - ผลประโยชน์ การคาดการณ์แนวโน้มตลาด และการกำหนดกลยุทธ์การตั้งราคา

หลักการพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

1. ต้นทุนและผลตอบแทน (Cost and Benefit Analysis)

ธุรกิจต้องพิจารณาต้นทุนที่เกิดขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลตอบแทนที่จะได้รับ ตัวอย่างเช่น โรงแรมในประเทศไทยเลือกลงทุนในระบบพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อลดต้นทุนระยะยาว

2. อุปสงค์และอุปทาน (Demand and Supply)

การทำความเข้าใจพฤติกรรมของตลาด เช่น การวิเคราะห์แนวโน้มของลูกค้าหรือการเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์ ตัวอย่างเช่น ตลาดชาวมัธยมศึกษาที่มีการแข่งขันสูงในประเทศไทย

3. การจัดสรรทรัพยากร (Resource Allocation)

ธุรกิจจำเป็นต้องวางแผนการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การจัดการวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

การประยุกต์ใช้เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

1. การวิเคราะห์ตลาด

บริษัทผู้ผลิตเครื่องสำอางในประเทศไทย เช่น Mistine ใช้การวิเคราะห์ตลาดเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

2. การกำหนดกลยุทธ์การตั้งราคา

ธุรกิจค้าปลีกอย่างเซเว่น-อีเลฟเว่นใช้กลยุทธ์ตั้งราคาที่จูงใจ เช่น การตั้งราคา 99 บาท แทน 100 บาท เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้า

3. การพัฒนานวัตกรรม

การคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ตัวอย่างเช่น การใช้บรรจุภัณฑ์ย่อยสลายได้ในธุรกิจอาหารเพื่อตอบโจทย์ความยั่งยืน

บทบาทของ นวัตกรรมในธุรกิจ

บทบาทของนวัตกรรมในธุรกิจ

นวัตกรรม (Innovation) เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันการเติบโตของธุรกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในยุคที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ความหมายของนวัตกรรมในบริบทของธุรกิจ

นวัตกรรมในบริบทของธุรกิจ หมายถึง การคิดค้น พัฒนา หรือปรับปรุงกระบวนการ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ ๆ ที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ โดยมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ตัวอย่างเช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันที่ช่วยเพิ่มความสะดวกในการสั่งอาหารออนไลน์ หรือการสร้างผลิตภัณฑ์ที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

นักวิชาการบางคน เช่น โจเซฟ ชุมปีเตอร์ (Joseph Schumpeter) นิยาม นวัตกรรม ว่าเป็น “การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมผ่านการใช้ความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีใหม่” ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทสำคัญของนวัตกรรมในการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ประเภทของนวัตกรรมในธุรกิจ

นวัตกรรมในธุรกิจสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทหลักได้แก่

1. นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของตลาดได้ดีขึ้น เช่น การพัฒนาขนมขบเคี้ยวจากข้าวไทยเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบในท้องถิ่น
2. นวัตกรรมด้านกระบวนการ (Process Innovation) การปรับปรุงกระบวนการผลิตหรือกระบวนการทำงานเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น การใช้ระบบอัตโนมัติในโรงงานผลิตน้ำดื่มเพื่อลดการใช้แรงงานคน
3. นวัตกรรมด้านธุรกิจ (Business Model Innovation) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินธุรกิจ เช่น การให้บริการผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ (LINE MAN/ GrabFood ในการจัดส่งอาหารถึงมือผู้บริโภค)
4. นวัตกรรมด้านการตลาด (Marketing Innovation) การสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดใหม่ เช่น การใช้เทคโนโลยี AR/VR ในการส่งเสริมสินค้าเช่น การโปรโมตการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมผ่านแคมเปญออนไลน์

ความสำคัญของนวัตกรรมในธุรกิจ

นวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ธุรกิจสามารถเติบโตและปรับตัวในยุคที่มีการแข่งขันสูง ความสำคัญของนวัตกรรมในธุรกิจมีดังนี้

1. เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

ธุรกิจที่มีนวัตกรรมสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบโจทย์ลูกค้าได้ดีกว่าและแตกต่างจากคู่แข่ง ตัวอย่างเช่น Shopee และ Lazada ที่พัฒนาฟีเจอร์ใหม่ ๆ ในการช้อปปิ้งออนไลน์

2. เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน

นวัตกรรมช่วยปรับปรุงกระบวนการทำงาน ลดการใช้ทรัพยากร และเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ตัวอย่างเช่น การใช้หุ่นยนต์ในอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์

3. สนับสนุนความยั่งยืนธุรกิจ

สามารถใช้เทคโนโลยีและแนวคิดที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น การผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้

4. การสร้างมูลค่าเพิ่มในเศรษฐกิจ

นวัตกรรมกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านการสร้างงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการดึงดูดการลงทุน

ตัวอย่างการใช้นวัตกรรมในธุรกิจ

1. Tesla - รถยนต์ไฟฟ้าและพลังงานสะอาด

นวัตกรรม: Tesla ผลิตรถยนต์ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพสูงและใช้พลังงานสะอาด พร้อมพัฒนาแบตเตอรี่ที่ใช้งานได้นานและสถานีชาร์จพลังงาน (Supercharger Network)

ผลลัพธ์: Tesla เปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมยานยนต์โดยผลักดันการลดการพึ่งพาพลังงานฟอสซิล และสร้างมาตรฐานใหม่สำหรับรถยนต์ไฟฟ้า

ความสำเร็จ: Tesla Model 3 กลายเป็นหนึ่งในรถยนต์ไฟฟ้าที่ขายดีที่สุดในโลก

The image shows the Netflix logo, which is the word 'NETFLIX' in a bold, red, sans-serif font on a black background.

1. Netflix - การสตรีมมิ่งวิดีโอและโมเดลสมาชิก

นวัตกรรม: Netflix เปลี่ยนจากการให้บริการเช่าดีวีดีแบบดั้งเดิมมาสู่แพลตฟอร์มสตรีมมิ่งที่น่าเสนอเนื้อหาหลากหลาย พร้อมสร้างเนื้อหาของตัวเอง (Original Content) เช่น ซีรีส์ "Stranger Things"

ผลลัพธ์: Netflix พลิกโฉมอุตสาหกรรมบันเทิงด้วยการให้ผู้ใช้รับชมเนื้อหาได้ทุกที่ทุกเวลา

ความสำเร็จ: Netflix มีสมาชิกหลายร้อยล้านรายทั่วโลกและเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมสตรีมมิ่ง

Thank You